

BOEKRECENSIE: AMETHYST – UNCOMMON VINTAGE

Uitgegeven door LITHOGRAPHIE LTD, DENVER COLORADO in 2012

Diverse auteurs

ISBN 978-0-9836323-2-0

pp 128 – 210 x 295 mm – 600 gram

32 Euro (Lapis D) of 30 USD (Mineralogical Record USA) (beide prijzen excl P&P)

AMETHYST – UNCOMMON VINTAGE is het zestiende en daarmee het nieuwste deel in de reeks extraLapis English. Voor wie met deze reeks niet mocht vertrouwd zijn is misschien het volgende nuttig als achtergrond

In 2001 werd door Gloria Staebler (de uitgeefster van o.a. het monumentale, onvolprezen “American Mineral Treasures”) in samenspraak met Gunther Neumeier (de uitgever van het Duitse Lapis en extraLapis) het eerste nummer uitgegeven van wat toen nog “extraLapis English” werd genoemd. Het was een nagenoeg back-to-back vertaling van het Madagaskarnummer uit de Duitse reeks extraLapis (D). Al snel volgden er nog andere thematische nummers – ook nu weer gebaseerd op bestaande extraLapis (D) nummers maar met een gestaag groeiende eigen input van de uitgeefster teneinde ze meer geschikt te maken voor een Amerikaanse/internationale markt. Kende het tweede nummer (Smaragd) nog maar een lichte eigen inbreng dan steeg die al tot circa 30% voor het derde (Toermalijn) – en vanaf het zesde nummer (Pakistan) was de Duitse inbreng nagenoeg integraal verdwenen en werd zelfs de reekstitel extraLapis English weggelaten. Vanaf dan verschenen regelmatig nieuwe nummers over thema’s waarover zelfs geen extraLapis (D) bestond. Telkens ging het om hoogwaardige themanummers omtrent onderwerpen waarover niet zo gemakkelijk een (hedendaagse) monografie te vinden is, van pakweg 100 tot 130 bladzijden op glanzend papier, geschreven door diverse eminente auteurs en overvloedig verlucht met excellent werk van dito fotografen. Het volledige lijstje tot vandaag ziet er uit als volgt:

- 1.MADAGASCAR – A MINERAL AND GEMSTONE PARADISE
2. EMERALDS OF THE WORLD
- 3.TOURMALINE – A GEMSTONE SPECTRUM
- 4.CALCITE – THE MINERAL WITH THE MOST FORMS
- 5.GOLD – THE NOBLE MINERAL
- 6.PAKISTAN – MINERALS, MOUNTAINS & MAJESTY
- 7.BERYL AND ITS COLOR VARIETIES
- 8.THE ITALIAN ISLAND OF ELBA
- 9.FLUORITE – THE COLLECTOR’S CHOICE
- 10.OPAL – THE PHENOMENAL GEMSTONE
- 11.GARNET – GREAT BALLS OF FIRE
- 12.BOLIVIA – THE HEIGHT OF MINERAL COLLECTING
- 13.SMITHSONITE – THINK ZINC!
- 14.TOPAZ – PERFECT CLEAVAGE
- 15.THE SAN JUAN TRIANGLE OF COLORADO
- 16.AMETHYST – UNCOMMON VINTAGE
- 17.APATITE (gepland voor 2013?)

Verder zijn ook nog gepland: ZILVER (dit zou een dubbelnummer worden) en DIAMANT

De meeste delen hiervan zijn nog vlot verkrijgbaar - met uitzondering van de eerste nummers die je helaas antiquarisch zult moeten zien te vinden (maar die staan dan weer dicht bij hun Duitstalige analogen zodat je inhoudelijk hier weer niet zoveel moet missen – zolang je uiteraard over de Duitse nummers beschikt).

Bestellen kun je bij Lapis/München of bij The Mineralogical Record/Tucson. Naar mijn bescheiden mening zijn dit momenteel zowat de beste populaire publicaties die er over mineralen beschikbaar zijn. De behandelde onderwerpen zijn telkens goed geschikt voor een internationaal publiek, met uitzondering misschien van nummer 15 dat een mineralenregio behandelt die in Europa minder bekend is.

Terug naar het nieuwe nummer nu – wat kun je er zoal in vinden?

- Er wordt geopend met de geschiedenis van amethyst (voornamelijk als edelsteen) door de eeuwen heen – vanaf het Oude Egypte tot de moderne tijden (de oude Grieken geloofden dat de steen beschermde tegen dronkenschap, vandaar de naam “amethystos” ofte “niet-dronken = nuchter”).
- Dan volgt een hoofdstuk over de geologie – hoe amethyst wordt gevormd dus.
- Daarna een beschrijving van de fysische (vooral optische) kenmerken en daarmee zit het theoretisch gedeelte er zowat op.
- Nog een kleine excursie naar amethyst in de Egyptische oudheid en dan zijn we klaar voor een overzicht van de belangrijkste hedendaagse vindplaatsen:
 - Europa komt eerst aan de beurt met een overzicht van waar de beste kwaliteit amethyst wordt gevonden: daaronder behoren Griekenland, Bulgarije, Roemenie, Duitsland, Spanje, Italië, Oostenrijk, Hongarije, Zweden, Noorwegen.
 - Mexico volgt met een bespreking van de belangrijkste verschillen tussen materiaal uit Guerrero enerzijds en Veracruz anderzijds.
 - Ook in het Westen van de USA zijn belangrijke vindplaatsen in Washington, Montana, Colorado, Nevada, California en Arizona.
 - Voor Canada wordt Thunder Bay uitgebreid besproken in twee afzonderlijke bijdragen
- Geen enkel ernstig werk over amethyst kan zich permitteren niet over het Parana Basin (Zuid Brazilië: Quaraí en Irai en Noord Uruguay: Artigas) te spreken: dit komt uitgebreid aan beurt over niet minder dan 12 pagina's.
- We keren nog even terug naar de USA om Jackson Crossroads in Georgia te bezoeken (werd eerder al eens uitgebreid behandeld in American Mineral Treasures)
- Dan komt het Goboboseb gebergte in Namibia aan de beurt
- We maken nader kennis met de cactusamethyst van Boekenhouthoek in Zuid Afrika
- Voor Madagaskar worden diverse vindplaatsen behandeld
- Tenslotte eindigt onze wereldreis in Bou Oudi, Marokko met zijn zandloperamethyst
- Dan volgt nog een uitgebreide, zéér volledige alfabetische lijst (13 pagina's!) van technische termen omtrent amethyst. Om het met Bill Bryson te zeggen: if you don't find it here, you don't need it! De meesten daarvan komen uit de wereld der edelstenen - niet eens zo verwonderlijk als je weet dat amethyst lang zéér zeldzaam, gegeerd en duur was: reden genoeg om een eindeloze rij fantasienamen te verzinnen voor zowel “the real stuff” als zijn talloze vervalsingen.
- En tenslotte eindigen we op pagina 124 na 3 bladzijden tjokvol literatuurreferenties

Zoals je reeds gemerkt zult hebben: het betreft hier een zeer volledig overzicht van alles wat met amethyst te maken heeft. Natuurlijk zijn niet alle vindplaatsen wereldwijd behandeld – dat zou overigens onbegonnen werk zijn want op de keper beschouwd is amethyst niet eens zo heel zeldzaam – maar al met al werd hier een doorgaans goed gebalanceerde keuze gemaakt. Weliswaar met misschien een ietsje teveel aandacht voor de vindplaatsen in de USA – maar vergeet niet dat dit per slot van rekening een Amerikaanse publicatie is. De enige vindplaatsen van betekenis die ikzelf hier persoonlijk mis zijn de Anahi mijn in Bolivia met zijn wereldbepaalde ametriën (die wel elders in het werk sporadisch vernoemd wordt maar m.i. meer aandacht en een specifiek hoofdstuk verdiende) en het Murzinka pegmatiet in de Midden Oeral met zijn ooit

legendarische amethistkwaliteit (volgens dit werk de allerbeste ooit, maar heden ten dage uitgeput en enkel nog van historisch belang – vandaar misschien deze weglating).

Dit alles werd geschreven in een vlot leesbaar Engels dat niet onnodig technisch is en overvloedig gestoffeerd met uitstekend fotowerk. Al bij al (weer eens) een uitstekende publicatie van extraLapis (E) – die zowel mineralenliefhebbers in de enge zin van het woord als edelsteenfanaten zal weten te boeien.

Sterk aanbevolen!

Raymond Dedeyne

Nadruk zonder toestemming van de auteur verboden